

Oponentský posudek na diplomovou práci Simony Dajbychové

na téma

„Trestný čin podvodu podle § 250, 250a, 250b trestního zákona“

Zatímco o problematice podvodu podle § 250 TZ lze říci, že je vcelku uspokojivě zpracována v literatuře a že k výkladu tohoto ustanovení existuje bohatá judikatura, nelze totéž prohlásit o literatuře a judikatuře vztahující se k ustanovením § 250a a 250b TZ. Dodnes nebyl judikaturou bezpochyby vyjasněn vztah těchto dvou ustanovení k trestnému činu podvodu podle § 250 TZ. Lze proto ocenit, že si diplomantka tuto nelehkou problematiku zvolila za téma diplomové práce.

Diplomová práce, čítající cca 60 stran textu, je členěna do devíti kapitol. Po úvodu, který je více méně nastíněním obsahu práce, se diplomantka věnuje historickému vývoji právní úpravy trestání podvodného jednání jednak v právu římském jednak v českých zemích v období od feudalismu do současnosti. Autorka výstižně charakterizuje jednotlivé etapy vývoje. V závěru kapitoly nechybí zmínka o návrhu nového trestního zákoníku, který byl zamítnut, jak Senátem, tak následně Poslaneckou sněmovnou (dále jen „zamítnutý návrh“). Zde jen autorku upozorňuji na terminologickou odlišnost pojmů trestní zákon a trestní zákoník.

Za nadbytečnou a s tématem příliš nesouvisející považuji kapitolu třetí o systematice. Navíc uvádí autorka starší název hlavy I. zvláštní části TZ (viz str. 14; platné znění: Trestné činy proti republice, cizímu státu nebo mezinárodní organizaci).

Kapitola čtvrtá je rozбором trestného činu podvodu podle § 250 TZ. Autorka nejprve upozorňuje na materiální znak trestného činu, a teprve poté přechází k jednotlivým znakům skutkové podstaty (v pořadí subjekt, subjektivní stránka, objekt, objektivní stránka). Zdá se mi, že si diplomantka není vědoma novely trestního zákona (zák. č. 253/2006 Sb.), která rozšířila v ustanovení § 89 odst. 13 TZ pojem věci (str. 20). Na str. 20 nesprávně užívá pro majetkové společenství manželů označení bezpodílového spoluvlastnictví manželů (správný termín podle účinného občanského zákoníku je společné jmění manželů). Vedle jednotlivých znaků skutkové podstaty věnuje diplomantka samostatně pozornost sankcím za spáchání tohoto trestného činu. Zajímavý je počín autorky uvést a rozlišit jednotlivé typy podvodných

jednání, které se vyskytují v praxi (využívání půjček, podvod prostřednictvím klamavé inzerce, podvod prostřednictvím vlastní platební karty, leasingový podvod, privatizační podvod, „front running“, směnečný podvod, fakturační podvod, dodavatelský podvod, reklamační podvod). Ačkoliv lze takovému výčtu ledacos vytknout, celkově lze ocenit snahu autorky o vlastní vklad do problematiky. Uvedení jednotlivých typů podvodů svědčí minimálně o zvládnutí judikatury, z níž diplomantka čerpá. Předposlední část kapitoly je zaměřena na postižení rozdílných znaků s některými dalšími trestnými činy (krádež, zpronevěra, zatajení věci, nepřímé úplatkářství). Dozajista lze srovnávat i společné a odlišné znaky jiných trestných činů. Je proto škoda, že autorka neosvětlila důvody učiněného výběru. V poslední části se zabývá § 185 zamítnutého návrhu.

Pátá kapitola je věnována trestným činům pojistného podvodu (§ 250a) a úvěrového podvodu (250b). Systematika rozboru jednotlivých skutkových podstat již není tak důsledná jako tomu bylo u trestného činu podvodu. Zajímavé jsou postřehy autorky, které vyplynuly ze srovnání úpravy pojistného a úvěrového podvodu *de lege lata* a v zamítnutém návrhu. Diplomantku upozorňuji na věcnou nesprávnost, když na str. 36 označuje za zvláště závažný trestný čin § 250a odst. 3 a naopak opomíjí § 250a odst. 5. V poslední části kapitoly se diplomantka soustředila na vztah trestného činu podvodu podle § 250 a pojistného (§ 250a), resp. úvěrového (§ 250b) podvodu. Tuto část práce považuji za vynikající.

Pod názvem šesté kapitoly „Zahraníční právní úprava“ se nachází rozbor úpravy slovenské a práva EU ve vztahu k podvodům. Pojmově je nepřiléhavé právo ES (EU) řadit pod zahraniční právní úpravu (EU není zahraničním, právo EU není zahraniční právní úpravou).

Zmínka o přestupcích proti majetku je obsahem kapitoly sedmé. Autorka se dopouští zkreslení, když uvádí na str. 56, že „...v případě způsobení škody čítající částku vyšší (než 5.000,-Kč - *pozn. oponenta*), nastoupí zde odpovědnost trestněprávní“. Podle § 89 odst. 11 TZ se rozumí škodou nikoli nepatrnou škoda dosahující částky nejméně 5.000,-Kč (tj. i škoda, jejíž výše se rovná 5.000,-Kč).

Kritický závěr vyplývá z analytické části a jsou v něm shrnuty nedostatky platné právní úpravy. Nechybí ani některé návrhy *de lege ferenda*. Právě návrhy *de lege ferenda* by mohla diplomantka blíže objasnit při ústní obhajobě diplomové práce

Po obsahové stránce považují práci za velmi zdařilou. Struktura práce je logická, kapitoly na sebe myšlenkově navazují. Vytknout lze rozsahovou nevyváženost některých kapitol. Při zpracování vyšla diplomantka z dostupné literatury a judikatury, se kterou pracuje velmi dobře. Některé myšlenky jiných autorů přejímá, nikoliv však nekriticky. Činí i závěry vlastní, vesměs argumentačně podložené. Stylisticky je práce na dobré úrovni, dobře se čte. Vyjadřování je na některých místech až příliš žurnalistické (např. na str. 24: „...může podvodník strávit ve vězení 2 až 8 let.“). Práce netrpí závažnějšími ani četnějším nedostatky jazykovými či písařskými. Z drobných formálních nedostatků bych zmínil:

- odkazy v textu nekorrespondují s odkazy pod čarou (str. 17).
- v textu chybí písmena nebo část věty (str. 35, 38, poznámka pod čarou č. 59).
- interpunkce, překlepy, pravopisné chyby.

Předložená diplomová práce podle mého názoru splňuje všechny požadavky kladené na práce tohoto druhu a je bezesporu způsobilým podkladem pro ústní obhajobu.

V Praze dne 30. listopadu 2006

JUDr. et Bc. Tomáš Grivna, Ph.D.